

PREDMET : VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Štátny vzdelávací program	ISCED 1
Povinné hodiny	4
Počet hodín spolu podľa ŠkVP pre I. stupeň	4

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Výtvarná výchova (ďalej VV) v primárnom vzdelávaní, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a seba vyjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto naplňuje VV svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.

Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Predmet výtvarná výchova v sebe zahŕňa okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení ako: dizajn v jeho rôznych polohách (výrobný, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá (video a film).

Na primárnom stupni výtvarná výchova plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.

Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnosť s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby seba vyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Edukačný proces pozostáva zo zložiek: vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo VV prelínajú, nemožno ich chápať izolovane. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začleňovania sa do kultúry.

Metodické východiská predmetu

Metodické východiská predmetu sú:

v zážitkoch procesov (formálnych, technických i myšlienkových) výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry.

Žiak spracováva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta (realitu). Spracováva ich mentálne (konceptualizuje ich, predstavuje si možný spôsob ich vyjadrenia) i formálne (pokúša sa svoj

koncept realizovať v materiáloch prostredníctvom nástrojov a techník). To kladie vyššie nároky na senzomotorické a efektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety v ktorých prevažuje kognitívny cieľ.

Výtvarná výchova má aj potenciál integrovať niektoré poznatky a procesy iných predmetov, pretože vo vizuálnom vyjadrovaní možno nachádzať analógie nielen s vyjadrovacími prostriedkami iných umení (hudba, literatúra, dramaticko-pohybové umenie) ale aj s mnohými prírodnými javmi, fyzikálnymi a biologickými procesmi, matematickými postupmi a pod. Preto môže VV vytvárať veľmi prospešnú spoločnú platformu aj pre zdánlivo vzdialené predmety a posilňovať medzipredmetové vzťahy. Predmet vytvára tiež priestor pre synestetické vnímanie sveta, pre uplatnenie zmyslových modalít čuchu, hmatu a chuti, ktoré nie sú zahrnuté v tradičnom obsahu nášho vzdelávania.

v témach /námetoch zobrazovania, ktoré vnímame z hľadiska:

- osobnosti a veku žiaka,
- edukačných cieľov,
- kultúrno-spoločenskej reality.

Výtvarná výchova predstavuje z hľadiska obsahu vyučovania ako celku (kurikula) jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:

- koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),
- kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarities, procesy...),
- kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitost', drsnosť, jemnosť ...),
- kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý,...), kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta, vo vkuse a názoroch iných ľudí),
- kategórie efektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém (prírodoveda, čítanie, náboženská a etická výchova), VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia.

c) v reflexii diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. Porozumenie jazyka a vyjadrovacím prostriedkom vizuálnych umení vychováva zo žiaka gramotného vnímateľa a používateľa vizuálnej kultúry. To ho jednak pripravuje na plnohodnotný život v prostredí v ktorom vizuálne znaky a komunikácia hrajú dôležitú a stále rastúcu úlohu (vplyv dizajnu, architektúry, reklamy, vizuálnych médií a multimédií), jednak umožňuje jeho začleňovanie do našej kultúrnej tradície, v ktorej zobrazovanie predstavuje objavovanie nových pohľadov na svet.

CIELE PREDMETU

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať a používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie

(výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú seberealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV okrem toho podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi.

OBSAH PREDMETU

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať – podľa potreby preradovať témy v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy napĺňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ. Niektoré edukačné témy sú alternatívne – označené ako a), b).

V metodickej prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľov. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a vyjadrujú ciele každej .

Edukačné témy zoradené do metodických radov

Metodické rady	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
1.výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania	1.1. škvrna a tvar /vyhľadávanie a dopĺňanie	2.1. línia /hravé pokusy s rôznymi typmi liniek, ich vzťahmi a charakterom	3.1.plošné geometrické tvary /figúra, vecné zobrazenie, zobrazenie z geometrických tvarov	4.1. bod /hravé činnosti s bodmi
	1.2. obrys /pozorovanie a výtvarné vyjadrenie obrysov rôznych tvarov		3.2. priestorové geometrické tvary /3D objekt z geometrických tvarov	4.2. šrafúra, tieň /budovanie tvaru a priestoru linkou, šrafovaním a tieňovaním, textúrami /predmetná kresba
	1.3. farba /lokálny tón, zoznámenie sa s farbami a farebnou hmotou	2.3. farba, výraz farby	3.3. farba /zosvetľovanie a stmavovanie, svetlostá škála jednotlivých farieb, /tóny sivej farby	4.3. farba /farebné kontrasty: teplá – studená, tmavá – svetlá, doplnkové farby
2.výtvarný jazyk /kompozičné princípy a možnosti kompozície	1.4. plocha a tvar /vyhľadávanie zvoleného tvaru v neartikulovanej textúre	2.4. kompozícia – umiestňovanie vo formáte	3.4. tvar /komponovanie novotvaru na základe prienikov rôznych obrysov /kumulácie tvarov	4.5. výstavba proporcií a tvarov v plošnom vyjadrení /základy proporčnosti v kresbe
	1.5. vytváranie kompozície /z tvarov písmen	2.6. rytmus a pohyb /arytmia a nehybnosť	3.6. mierka /zoskupovanie predmetných tvarov v rôznych variáciách	4.6. výstavba proporcií a tvarov v priestorovom vyjadrení /základy proporčnosti v modelovaní
	1.6. uvedomenie si formátu	2.7. symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch (objektov)		
	1.7. mierka: znižovanie a zväčšovanie predmetných tvarov			

3.podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, témy	1.8. akčná maľba /gesto, škvrna	2.9. land art /výtvarné hry v krajine	3.8. paketáž /tvar ako obal	4.8. impresionizmus, /krajinomaľba /krajina ako žáner /variácie krajiny v rôznych atmosférach
		2.10. surrealizmus /fantastický portrét /použitie surrealistickej metódy	3.9. materiálový reliéf /otláčanie do hliny, odlievanie do sádry	
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	1.11. inšpirácia pravekým umením /témami, procesmi, technikami a materiálmi /alt.: inšpirácia umením prírodných národov	2.11. inšpirácia archaickými písmami /hieroglyfy, piktogramy, transformácie zobrazujúceho znaku na symbol, tajná abeceda...	3.11. inšpirácia gréckym umením / témami, procesmi, technikami a materiálmi	4. 11. inšpirácia umením ďalekého východu (Čína, Japonsko), /papierový objekt, kaligrafia
5. podnety fotografie		2.12. koláž /montáž z fotografií	3.12. dopĺňanie častí fotografie /kresbou, maľbou, reliéfom, kolážou	
6. podnety filmu a videa	1.13. pohyblivý obraz /akcia a atrakcia	2.13. filmová postava, filmový kostým, filmové herectvo	3.13. priestor filmu, rám, filmová scénografia	4.13. filmový trik, kulisa
7. podnety architektúry		2.14. architektúra ako skladačka /stavebnica, stavba konštrukcia; zodpovednosť a hra	3.14. výraz architektúry /architektonický výraz a prostredie / mimikry, historické a pamiatk. prostredie	4.14. antropo- (zoo-, fyto-) morfná architektúra
8. podnety dizajnu	1.16. dizajn a ľudské telo /telo a jeho doplnky, maska		3.15. grafický dizajn /symbol, znak	4.15. dizajn inšpirovaný organickými tvarmi a teles. funkciami
				4.16. dizajn

				inšpirovaný slovom (názvom)
9. podnety tradičných remesiel			3.17. bábkarstvo /tvorba bábok	
10. elektronické médiá		2.18. hry s písmom a s textom na počítači	3.18. kreslenie prostredníctvom počítača	4.18. maľovanie prostredníctvom počítača
11. porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	1.19. poznávanie a porovnávanie rôznych médií	2.19. triedenie /zobrazenie predmetov podľa kategórii /porovnávanie		4.19. syntéza rôznych typov obrazu a zámena prvkov kompozície (krajiny a zátišia, prípadne portrétu)
		2.20. miešanie (hybridácia) tvarov /zvierať a vecí		4.20. možnosti zobrazovania motívu / odklon od schém
12. podnety hudby	1.21. výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby			4.21. hudba ako obraz tónov, farebné tóny, farebné stupnice
13. synestetické podnety	1.22. hmat /tvar, povrch, vo vzťahu navzájom a k motívu	2.22. hmat vo vzťahu k priestoru a plasticite		
14. podnety rôznych oblastí poznávania sveta		2.23. a) podnety prírodovedy: časti tela možnosť spojiť s edukačnými úlohami 2.19. a 2.20.	3.23. a) podnety prírodovedy: zmeny látok a ich výtvarné využitie	4.23. a) podnety vlastivedy: mapa ako výtvarný prejav
15. tradícia a identita /kultúrna krajina	1.24. výtvarná reakcia na prostredie školy			4.24. výtvarná reakcia na pamiatku obce (monument)
16. škola v galérii /galéria v škole	1.25. portrét v galérii / výraz tváre		3.25. atribúty ikonografie / čo znamená moje meno	
17. výtvarné hry				

Cieľové kompetencie

Žiak má po absolvovaní primárneho vzdelania mať nasledovné vedomosti, ovládať zručnosti a byť schopný zaujímať postoje.

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent primárneho stupňa vzdelania sa naučí:

- základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov, textúr, základných priestorových vzťahoch,
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, fixky, štetce, nožnice, pastózne a vodové farby, suché a voskové/olejové pastely, mäkké modelovacie hmoty, podkladové materiály, jednoduchšie úkony vo výtvarných programoch počítača ...),
- základné vedomosti o vybraných artefaktoch predhistorického umenia, umenia starovekých kultúr, antického umenia,
- základné vedomosti o vývoji a hlavných kultúrnych typoch písma,
- základné poznatky o princípoch impresionistickej, surrealistickej a akčnej maľby, paketáže, land-artu a niektorých formách body-artu vyplývajúce z výtvarnej skúsenosti – znalosť vybraných charakteristických diel týchto smerov,
- znalosť základných maliarskych a sochárskych žánrov: krajinomaľby, zátišia, portrétu, sochy, reliéfu,
- prvé vedomosti o vzniku filmu – o pohybe obrazu, akcii, filmovej postave,
- prvé vedomosti o architektonickom priestore a tvare,
- vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny, prírodné a kultúrne reálie, remeselné tradície).

Zručnosti a spôsobilosti

➤ formálne zručnosti

vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry);

Žiak dokáže:

- tvoriť spontánne i cielene vedené stopy (faktúry)
- cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu (nezobrazujúceho, primárneho výrazu samotnej stopy alebo výrazu stopou zobrazeného motívu)
- realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastezna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),

- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz;
- dokázať operovať s tvarmi (dopĺňať neúplné tvary, zmnožovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím podľa šablóny)
- hravo manipulovať s rozmnoženinou, priradovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar
- narábať s pozitívom a negatívom tvaru – figúra a pozadie,
- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie
- zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt
- vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb)
- materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsná, hladká, vzorovaná ...),
- komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu,
- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),
- vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,
- zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za /pred sebou)
- vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov,
- pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).

➤ **technické zručnosti**

Žiak dokáže:

- zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixky, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykom (rukou, prstami),
- kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie,)
- zvládnuť jednoduché konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,
- zvládnuť základné operácie na počítači: typograficko-textové, s kreslicami a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre).

➤ **mentálne spôsobilosti**

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti – motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie, lepenie, spínanie, drôtovanie, viazanie, vkladanie, balenie ... rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru, jednoduchej grafickej tlače ...); schopnosť opísať jednoduché technické postupy a znalosť ich výsledného výrazu,
- primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
- interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahneváný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru, figurácie a pod.),
- kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií
- cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba),
- analyticky-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
- vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),
- hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou, dizajnom.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je apriori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil iniciatívne svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkus) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý využije prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformujú tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,

- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.

Začlenenie prierezových tém

Mediálna výchova

Jedným z významných socializačných faktorov ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca sú médiá. Osvojenie schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami je cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy.

Cieľom prierezovej tematiky je, aby žiaci:

- ✓ lepšie porozumeli pravidlám fungovania mediálneho sveta a priemerne veku sa v ňom orientovali,
- ✓ dokázali posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast,
- ✓ dokázali si uvedomiť si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať,
- ✓ vedeli tvoriť mediálne produkty

Tematický celok	Vzdelávacia stratégia
Podnety filmu a videa	Učiť žiakov zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využiť médiá a ich produkty
	Naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie médií

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Tematický celok	Vzdelávacia stratégia
Podnety filmu a videa	Prierezová téma umožňuje rozvíjať u žiakov schopnosť komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Enviromentálna výchova

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj

zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primetané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode.

Organizačne je vhodné prierezovú tému začleniť do viacerých predmetov prostredníctvom jednotlivých tém, projektov alebo urobiť kurzovou formou, napríklad zamerať sa jeden týždeň na environmentálnu výchovu – s teoretickou a praktickou časťou.

Tematický celok	Vzdelávací stratégia
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania	Posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a vnímaniu estetických hodnôt prostredia

Osobnostný a sociálny vývoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité, aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Tematický celok	Vzdelávací stratégia
	Rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný otvorený a tvorivý prístup k životu

Multikultúrna výchova

Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa prehľbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležitá

zachovať, aby sa prehlboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Hlavné ciele prierezovej témy multikultúrna výchova pre primárne vzdelávanie:

- viesť žiakov ku kultúrnemu sebauvedomeniu, k vnímaniu vlastných emocionálnych a sociálnych väzieb na kultúru blízkeho i vzdialenejšieho okolia.
- podporovať ich sebavedomie a uplatnenie v skupine, motivovať k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími a znevýhodnenými.
- poskytovať dostatok podnetov pre zažitie mnohorakosti sveta. Podnecovať zvedavosť a záujem o okolie.
- viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr, ale súčasne zachovávať ich povedomie príslušnosti k vlastnej kultúre.
- rozvíjať sebareflexiu, ktoré vo vyšších ročníkoch primárneho vzdelávania vedie k uvedomeniu si koreňov a premien vlastnej kultúrnej identity.
- rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu v krátkodobom horizonte prísť do styku.
- rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou, schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí.

Multikultúrna výchova v primárnom vzdelávaní rozvíja hlavne kultúrne kompetencie žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie.

Hodnoty:

Ciele prierezovej témy vychádzajú z neopakovateľnej hodnoty individuálneho ľudského života, z hodnoty komunity ako prirodzeného prostredia pre človeka, z rešpektu voči individuálnym potrebám človeka a z faktu rovnosti ľudí pred platnými zákonmi.

Metódy:

Pre multikultúrnú výchovu sú vhodné hlavne zážitkové, skúsenostné metódy vyučovania, aby škola prehlbovala skúsenosti s kultúrnou rôznorodosťou. V primárnom vzdelávaní rozvíja multikultúrna výchova všeobecnú otvorenosť detí voči odlišnému vnímaniu sveta. Kládne aj základy pre budúce samostatné kritické myslenie žiakov.

Pri realizácii multikultúrnej výchovy je nevyhnutné rešpektovať lokálne podmienky a je vhodné spolupracovať s inými verejnými, štátnymi i mimovládnyimi organizáciami v regióne. Svoje ciele napĺňa v celej spoločnosti, nielen v regiónoch, kde žijú menšiny. Výchovno-vzdelávacia činnosť školy v oblasti multikultúrnej výchovy je efektívna najmä vtedy, ak sa celé prostredie a atmosféra školy rozvíjajú ako systémy citlivé na kultúrne špecifiká.

Tematický celok	Vzdelávacia stratégia
Podnety tradič. remesiel Podnety architektúry	Rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu – vyskúšať rôzne techniky

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Tematický celok	Vzdelávacia stratégia
Tradícia a identita	Chystáme sa na : Deň seniorov, na Vianoce, na Veľkú noc, na Deň matiek prípravou darčiekov

Vlastné ciele

➤ **Identita, zachovanie materinskej reči, udržiavanie národnostných tradícií**

Výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrenia	Rozvíjať praktické zručnosti pri práci s materiálom, Rozvíjať záujem o tradície ľudového remesla
---	---

➤ **Starostlivosť o talentovaných žiakov, rozvíjanie kreativity a myslenia a individuálnych schopností a zručností žiakov**

Výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrenia	Rozvíjať predstavivosť, základy proporčnosti v kresbe, komponovať na ploche Podnecovať predstavivosť a tvorivú seberealizáciu
Podnety výtvarného umenia	Rozvíjať poznávanie sveta a jeho estetické posudzovanie, osobne prežiť vybrané tvorivé procesy z ponuky moderného a súčasného umenia Porovnať vlastnú seberealizáciu
Podnety dizajnu	Rozvoj precíznosti, zručnosti, predstavivosti

➤ **Príprava žiakov na ďalšie vzdelávanie**

Výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrenia	Pochopiť rozmanité možnosti vyjadrenia prostredníctvom bodu, využiť výrazové možnosti bodu v kresbe Získať poznatky o tvorbe maliarov a bode
Podnety dejín umenia	Rozvíjať zručnosť, precíznosť, trpezlivosť pri práci s papierom

➤ **Osvojiť si živé cudzie jazyky a využívanie informačno-komunikačných technológií**

Výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrenia	Rozvíjať zmysel pre budovanie tvaru a priestoru linkou, šrafovaním, tieňovaním
---	--

➤ **Výchova žiakov environmentálnemu vedomiu, správnej životospráve, spoločenských vzťahov a rodinnej výchovy**

Podnety architektúry	Spoznať a stvárniť historické prostredie
----------------------	--

	v obci
Podnety rôznych oblastí sveta	Rozvíjať tvorivosť a fantáziu, využiť základné vedomosti o komponovaní

Výkonový štandard

1.ročník

- ✓ Zvládne základné motorické úlohy s ceruzkou, štetcami, nožnicami
- ✓ Naučí sa vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných materiálov
- ✓ Zvládne technické základy usporiadanie a miešania farieb, vyfarbuje tvar, plochu
- ✓ Naučí sa základné vedomosti on charakteroch tvarov
- ✓ Získava prvé vedomosti o architektonickom priestore
- ✓ Získava prvé vedomosti o regióne, o prírodných, kultúrnych reálií
- ✓ Získava prvé vedomosti o krajine svojho okolia, obci

2.ročník

- ✓ Poznávania jazyka vizuálnych médií
- ✓ Rozvíjanie tvorivosti, poznávanie základných kompozičných princípov, fotomontáž, koláž
- ✓ Poznávanie hodnôt kultúry a umenia
- ✓ Poznávanie a pomenovanie pôsobenia umeleckých diel
- ✓ Rozvíjanie cítenia, vnímania, intuícií, fantázií a formovanie osobnosti žiaka pomocou multimédií
- ✓ Formovanie vizuálnej kultúry
- ✓ Rozvíjanie tvorivosti, poznávanie základných kompozičných princípov
- ✓ Tolerovanie rôznych typov, vkusu iných ľudí, aktívny prístup ku svojmu prostrediu

3.ročník

- ✓ Pochopiť vzťahy základnej geometrie a tvarovej rozmanitosti predmetov
- ✓ Ku geometrickým tvarom vedieť priradiť prírodné tvary
- ✓ Pochopiť princíp zasvetľovania a stmavovania farby a naučiť sa ho používať
- ✓ Naučiť sa cieľavedome nanášať farby
- ✓ Uvedomiť si vnútornú stavbu vonkajšieho obrysu
- ✓ Pochopiť umenie paketáže
- ✓ Objavovať nové technické možnosti zobrazovania
- ✓ Zvládnuť techniku otláčania, objaviť negatívny tvar
- ✓ Oboznámiť sa s technikou tlače
- ✓ Oboznámiť sa s umením antického Grécka
- ✓ Nechať sa inšpirovať pri zachovaní čo najväčšej voľnosti výtvarného prejavu
- ✓ Uvedomiť si vzťah obrysu a vnútorného členenia kompozície
- ✓ Vedieť dotvoriť a doplniť chýbajúce časti fotografického obrazu
- ✓ Naučiť sa zhotoviť rôzne formáty rámov, vybrať obraz /3-4 záberov/ podľa dôležitosti a vytvoriť súvislý dej

- ✓ Oboznámiť sa s pojmami: rám, pole obrazu, detail, mimo obrazové pole
- ✓ Oboznámiť sa s pojmami: mimikry, historické prostredie
- ✓ Uvedomiť si vzťah objektu architektúry a prostredia
- ✓ Spoznať heraldické znaky /postavenie, funkcia, tradícia/ a charakterizačné prvky /predmet, živočích, figúra, symbol/
- ✓ Rozvíjať konštrukčnú fantáziu
- ✓ Oboznámiť sa s možnosťami tvorby bábok, s rôznymi typmi bábok
- ✓ Zvládnuť techniku kreslenia pomocou myši, nacvičiť si základné operácie vypĺňania plochy, zmazávania, nastavenia farby, tlač,...
- ✓ Rozvíjať manuálne zručnosti
- ✓ Využiť fyzikálne vlastnosti látok vo výtvarnom prejave
- ✓ Skúmať zmeny látok a ich výtvarné využitie
- ✓ Pokúsiť sa o charakterizáciu seba samého, o vlastnú ikonografiu, monogram
- ✓ Rozvíjať vizuálnu fantáziu a domýšľavosť
- ✓ Zažiť moment prekvapenia v umení

4.ročník

- ✓ Vytvárať línie a plochy z radu bodov, poznať nástroje a materiály zanechávajúce stopy
- ✓ Vytvárať výtvarný námet linkou, šrafovaním.
- ✓ Vedieť porovnať možnosti plynulého tieňovanie so šrafovaním
- ✓ Poznať a používať základné farby, miešať ich, využívať kontrasty teplá-studená, tmavá -svetlá
- ✓ Vedieť správne využiť v kresbe základné princípy proporčnosti, naučiť sa zásadám vizualizovania a merania, pozorovania
- ✓ Naučiť sa správne proporcie hlavy
- ✓ Vedieť komponovať prvky na ploche podľa témy
- ✓ Pozorovať predmety v reálnom priestore
- ✓ vedieť využiť základy proporčnosti v modelovaní
- ✓ vedieť spracovať obraz krajiny v rôznych variáciách, situáciách
- ✓ prijímať a tolerovať rôzne prístupy k tvorbe, poznať nové možnosti umeleckého vyjadrovania a vedieť ich posudzovať
- ✓ vytvárať a variovať objekty z papiera, pochopiť inú dobu, jej kultúru a výtvarné umenie ďalekého východu
- ✓ vytvoriť dekoráciu z písma svojho mena
- ✓ vytvoriť obraz predmetu, veci pomocou písma
- ✓ vytvoriť jednoduchým strihaním, stáčaním a ohýbaním drôtu jednoduchých šperk pre mamu
- ✓ s skicári poznať techniku vytvárania jednoduchých obrazov na počítači
- ✓ vytvárať kompozíciu z farebných tónov

Hodnotenie

Výtvarná výchova na základnej škole

V rámci novej koncepcii vyučovania výtvarnej výchovy na ZŠ, zavádzame v rámci obsahovej prestavby školstva spôsob hodnotenia žiaka – slovné hodnotenie.

V súvislostiach civilizácie, v ktorej žijeme, hrá hodnotenie dôležitú úlohu. Predstavuje spätnú väzbu prostredia, ktorá symbolizuje jeho názor na kvalitu a význam hodnoteného faktu. Týmto aktom zároveň zaraďuje hodnotený fakt medzi veličiny, ktoré stojí za to hodnotiť, ktoré sú pre dané prostredie (spoločnosť) hodnotou. Myšlienka nehodnotiť výchovy vychádzala – podľa nášho názoru – z mylnej predstavy, ktorá redukovala hodnotenie na kvantitatívne meranie výkonu. To, samozrejme, nie je možné uplatniť na etické postoje, oblasť názorov o svete, tvorivosť ani estetické posudzovanie. Oblasť prežívania, interpretácie sveta a umeleckého vyjadrovania predstavuje hodnoty, ktoré sú v takej miere viazané na individuálne vlastnosti a podmienky jednotlivca, že možnosť ich kvantifikácie a objektivizácie je obmedzená. Napriek tomu, citlivé rozlíšenie, pomenovanie a uznanie týchto hodnôt je pre ich nositeľa a jeho osobnostný vývoj veľmi dôležité. Proces hodnotenia je podstatnou súčasťou výchovy aj vzdelávania.

Nehodnotenie predmetu, resp. uvedenie vo vysvedčení slovom absolvoval, znamená vzdať sa dôležitého výchovného aspektu vzdelávania. Nehodnotenie predmetu môže tiež znamenať v očiach žiaka i verejnosti, že ide o predmet, v ktorom nedochádza k budovaniu zásadných osobnostných hodnôt, predmet doplnkový, ktorý len dopĺňa dôležité formačné predmety.

Hodnotenie každého predmetu je špecifické, pretože musí zohľadniť špecifický prínos predmetu k vzdelanostnému rastu a osobnostnej formácii žiaka.

Špecifikom výchovy prostredníctvom výtvarných činností a výtvarného vyjadrovania je, že sa v rámci jej procesu očakáva vlastný prístup žiaka k aplikácii techník, nástrojových a koordinačných zručností, ale najmä v oblasti vytvárania svojich osobných symbolických reprezentácií skutočnosti (obrazov, objektov, priestorových riešení, akčných a procesuálnych vyjadrení svojej fantázie, predstáv a reality vonkajšieho sveta). Výtvarná výchova na ZŠ je predmet, ktorý sa nenapĺňa realizáciou požadovaného programu (edukačnej úlohy), ale v ktorých je tento program len východiskom k samostatnému (tvorivému) výtvarnému vyjadrovaniu sa žiaka. Ináč by nespĺňali svoje ťažiskové poslanie: formovať mentálne štruktúry žiaka v smere aktívnej otvorenosti voči interpretáciám a vyjadrovaniu sveta a seba, orientovať žiaka k tvorivému prístupu – či v rámci sebvýjadrovania, alebo riešenia zadaných úloh.

Hodnotenie má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície a vkus. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov.

Až v druhom rade je teda hodnotenie porovnaním v rámci skupiny žiakov (triedy). Toto porovnanie má mať najmä výchovný charakter. Pri zohľadnení osobitosti každého žiaka poskytuje obraz o rozvrstvení škály kvality prístupu, výkonu, poznania, schopnosti zaujať stanovisko a výsledku činnosti v porovnaní medzi jednotlivými žiakmi. Nehodnotíme teda len (alebo v prvom rade) výsledok činnosti (vytvorený artefakt), ale celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu.

Formy hodnotenia

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti (viď kritériá hodnotenia). Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so sebahodnotením žiaka. Nevyhnutnou formou hodnotenia je aj škálovanie formou známok, porovnateľné so známokovaním, aké sa používa v iných predmetoch vyučovaných na škole.

Kritériá hodnotenia

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh iniciovaných učiteľom. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka. Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup. Predložené kritériá sú orientačné, učiteľovi poskytujú štruktúru analýzy jednotlivých hľadísk uplatniteľných na činnosť žiaka v rámci výtvarnej výchovy. Výsledok výtvarných činností (artefakt) nie je jediným predmetom hodnotenia, ale učiteľ zvažuje všetky nižšie vymenované kritériá. Výsledok výtvarnej činnosti je síce dôležitý, u žiaka naň vzniká obyčajne citová väzba – spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, čo ho následne motivuje pre ďalšiu výtvarnú prácu a udržiava jeho záujem o seba vyjadrovanie. Je teda potrebné, aby učiteľ k nemu zaujímal stanovisko. Okrem neho treba hodnotiť, a niekedy aj uprednostniť, proces výtvarných činností, pretože práve v rámci tohto procesu dochádza k formácii osobnosti žiaka a k získavaniu kompetencií – k napĺňaniu cieľov výtvarnej výchovy.

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s ročníkovými kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli.

Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

- **priebeh vytvárania postojov:**
  - ✓ prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a
  - ✓ vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
  - ✓ otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
  - ✓ cieľavedomosť riešení,
  - ✓ záujem o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
  - ✓ schopnosť spolupracovať,
  - ✓ zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

- **priebeh získavania zručností a spôsobilostí:**
  - ✓ technické zručnosti (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
  - ✓ formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
  - ✓ mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja vnímania a prežívania,
  - ✓ mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie,
  - ✓ mentálne spôsobilosti na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť
  - ✓ analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

- **priebeh získavania vedomostí:**
  - znalosti** oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
  - pochopenie** výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
  - znalosť** materiálov, techník, médií a procesov ich používania;
  - schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Orientačný opis naplnenia kritérií vo vzťahu ku škále hodnotenia výtvarnej výchovy v 1. – 4. roč. ZŠ stupeň hodnotenia	Opis kritérií	Poznámka
Veľmi dobré výsledky (VDV)	<p>Žiak spĺňa kritériá na vynikajúcej úrovni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu, - žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry, - žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni, - žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií, - žiak dokáže veku primerane pomenovať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky, - žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám (v nižších ročníkoch najmä vedomosti o materiáloch nástrojoch, základných technikách a druhoch vizuálnych umení; v sekundárnom vzdelávaní o štýloch, ťažiskových obdobiach, nosných umelcoch a médiách), - žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných, - žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam. 	proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych daností žiaka
Dobré výsledky (DV)	Žiak v podstate spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.	
Uspokojivé výsledky (UV)	Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.	
Neuspokojivé výsledky (NV)	Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach, alebo nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, nereaguje na vyučovací proces	

Poznámky

Učiteľ by sa mal vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií, nakoľko výtvarný prejav, ako aj vyjadrovacia úroveň žiakov v jednotlivých ročníkoch ZŠ majú veľmi širokú škálu, mnohokrát sú tu rozdiely vo vyjadrovacích schopnostiach v rozmedzí 2 – 3 ročníkov – ale to nemusí znamenať nižšiu tvorivosť a výtvarnú kvalitu práce žiaka, – je potrebné, aby učiteľ primerane hodnotil výtvarné prejavy detí zo sociálne zaostalého prostredia, ako aj integrovaných detí s dyslexiou, dyskalkúliou a pod.

Názov predmetu: Výtvarná výchova			Ročník: 1 Počet hodín týždenne: 1 Spolu: 33		
Tematický celok Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy Počet hodín	Ciele/VCS Kompetencie	Učivo	Metódy a prostriedky	Očakávané vzdelávacie výstupy	Hodnotenie
Základné prvky výtvarného vyjadrenia 6h	Vyhľadovanie a dopĺňanie prvkov Pozorovanie obrysov rôznych tvarov Zoznámenie s farbami a farebnou hmotou	škvrna a tvar obrys farba (lokálny tón)	maľba, perokresba maľba, plastelína	Zvládne základné motorické úlohy s ceruzkou, štetcami, nožnicami Naučí sa vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných materiálov	výstava pochvala
Výtvarný jazyk - kompozičné princípy 5h	Vyhľadávanie zvoleného tvaru Vytváranie kompozície Uvedomení si formátu Zmenšovanie a zväčšovanie predmetových tvarov	Plocha a tvar	trhanie, lepenie, strihanie	Zvládne technické základy usporiadania miešania farieb, vyfarbuje tvar, plochu.	
Podnety výtvarného umenia (výtvarné činnosti inšpirované dejinami) 1 h	Inšpirácia farebným umením		maľba,	Naučí sa základné vedomosti o charakteroch tvarov	
Podnety fotografie 1h	Poznať podnety fotografie		fotóalbum fotografie		fotogaléria
Podnety filmu a videa Mediálna výchova 1h	Poznať podnety filmu a videa		video premietanie	získa prvé vedomosti o vzniku filmu	slovné hodnotenie
Podnety architektúry 2h	Poznať podnety architektúry		návšteva pamätihodností	získa prvé vedomosti o architektonickom priestore	
Podnety dizajnu 1h	Poznať dizajn a ľudské telo	Telo a jeho doplnky, maska	obrázky,		
Podnety tradičných remesiel 2h			náradie, obrázky	získa vedomosti o regiónoch, o prírodných, kultúrnych reáliách	výstava
Elektronické médiá 1h					
Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia 4h	Porovnávanie rôznych médií		časopisy, sledovanie televíznych programov, internet		
Podnety hudby Mediálna výchova 2h			CD, počúvanie hudby		

Podnety rôznych oblastí, poznávanie sveta 3h			knihy, exkurzie		
Tradícia a identita 2h			ľudové kroje, výstava, kronika	získa vedomosti o krajine svojho okolia, obci	
Skola v galérii 2h		Portrét	zrkadlo, ceruzka, fotografie		

Názov predmetu: Výtvarná výchova			Ročník: 2. Počet hodín týždenne: 1 Spolu: 33		
Tematický celok Medzipredmetové vzťahy Prierezový témy Počet hodín	Ciele/V CŠ Kompetencie	Učivo	Metódy a prostriedky	Očakávané vzdelávacie výstupy	Hodnotenie
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania/ MP:M, Hv 7h	Poznávať jazyk vizuálnych učiteľ žiakov využívať ako naučiť sa s nimi narábať	Línia /hravé pokusy rôznymi typmi liniek, ich vzťahmi a charakterom	zážitkové a skúsenostné metódy komb. technika	Poznávanie jazyka vizuálnych médií	slovné hodnotenie kontrola výtvarných prác
2h		Farba, výraz farby	demonštračné-nácvik zručnosti, kombinovaná technika	kombinovanie techník	slovné hodnotenie metóda portfólia
Výtvarný jazyk - kompozičné princípy a možnosti kompozície 4h	Rozvíjať tvorivosť, poznávať základné kompozičné princípy	Kompozícia - umiesňovanie vo formáte	demonštračné-nácvik zručnosti	Rozvíjanie tvorivosti, poznávanie základných kompozičných princípov, fotomontáž, koláž	slovné hodnotenie osobný rozhovor so žiakom
MP: Hv Mediálna výchova 2h		Rytmus a pohyb /arytmia a nehybnosť/	doplňovačky		slovné hodnotenie
2h	Poznávať rozmanitosti rôznych tvarov, naučiť ich informácie z médií využívať pre svoju potrebu	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch, objektov/	grafické práce demonštračné-nácvik zručnosti		slovné hodnotenie osobný rozhovor so žiakom

Podnety výtvarného umenia MP: Pv 2h	Formovať celistvú osobnosť	Land art - výtvarné hry v krajine	ukážky	fotomontáž	slovné hodnotenie kontrola výtvarných prác
		Surrealizmus - fantastický portrét	kombinovaná technika - kríženie rôznych vecí	Formovanie celistvej osobnosti	slovné hodnotenie
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia MP: Mj 2h	Poznávať hodnoty kultúry a umenia Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel	Inšpirácie archaickými písmami /hieroglyfy, piktogramy, tajná abeceda/	ukážky reprodukcii z dejín umenia	Poznávanie hodnôt kultúry a umenia Poznávanie a pomenovanie pôsobenia umeleckých diel	slovné hodnotenie osobný rozhovor so žiakom
Podnety fotografie Mediálna výchova 1h	Formovať a rozvíjať gramotnosť žiaka v oblasti fotografovania	Koláž - montáž z fotografií	ukážky, zážitkové a skúsenostné metódy	Formovanie a rozvíjanie gramotnosti žiaka v oblasti fotografovania	slovné hodnotenie kontrola výtvarných prác
Podnety filmu a videa Mediálna výchova MP: Hv, I 1h	Rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu a formovať osobnosť žiaka pomocou multimédií	Filmová postava, filmový kostým, filmové herectvo	film, video, DVD	Rozvíjanie cítenia, vnímania, intuícií, fantázií a formovanie osobnosti žiaka pomocou multimédií	slovné hodnotenie sebahodnotenie žiaka
Podnety architektúry Multikultúrna výchova 2h	Rozvíjať vedomosti o architektonickom priestore a tvare	Architektúra ako skladačka, stavebnica, stavba konštrukcia, zodpovednosť a hra	obrázky budôv	Rozvíjanie vedomosti o architektonickom priestore a tvare	slovné hodnotenie metóda portfólia
Elektronické médiám mediálna výchova 1h	Formovať vizuálnu kultúru	Hry s písmom a s textom na počítači	televízia, video, rádio- nácvik zručností	Formovanie vizuálnej kultúry	slovné hodnotenie

Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia 1h	Rozvíjať tvorivosť, poznávať základné kompozičné princípy Rozvíjať u žiakov schopnosť rozlišovať a naopak porovnávať odlišnosti	Triedenie, zobrazenie predmetov podľa kategórií /porovnávanie/	ukážky, doplnovačky, hľadanie možností kombinácie	Rozvíjanie tvorivosti, poznávanie základných kompozičných princípov	slovné hodnotenie osobný rozhovor so žiakom
MP: Pv, M 2h	Rozvíjať schopnosť tvoriť, pociťovať radostný zážitok z objavovania novotvarov	Miešanie tvarov zvierat a vecí	komb. tech.: postava človeka alebo zvierat'a, ich kombinácia	Rozvíjanie tvorivosti	slovné hodnotenie kontrola výtvarných prác
Synestetické podnety MP: M 1h	Podnecovať nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu Pociťovať radostný zážitok z objavovania novotvarov	Hmat vo vzťahu k priestoru a plasticité	zážitkové a skúsenostné metódy	Podnecovanie nápaditosti a tvorivej sebarealizácie	slovné hodnotenie
Podnety rôznych oblastí poznávania sveta MP: Pv 2h	Tolerovať rôzne typy, vkusy iných ľudí, aktívny prístup ku svojmu prostrediu	Podnety prvouky: časti tela	figuratívna téma: postava človeka, doplnovačka, koláž	Tolerovanie rôznych typov, vkusu iných ľudí, aktívny prístup ku svojmu prostrediu	slovné hodnotenie metóda portfólia

Názov predmetu: Výtvarná výchova		Ročník:3. Počet hodín týždenne: 1 Spolu: 33			
Tematický celok Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy Počet hodín	Ciele/V CŠ Kompetencie	Učivo	Metódy a prostriedky	Očakávané vzdelávacie výstupy	Hodnotenie
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania/ Osobnostný a sociálny rozvoj MP:M, Hv 3h	Poznávať jazyk vizuálnych médií, učiť žiakov ako využívať médiá, naučiť sa s nimi narábať	Línia /hravé pokusy rôznymi typmi liniek, ich vzťahmi a charakterom	Praktické metódy -strihanie skladanie	Poznávanie jazyka vizuálnych médií Žiak vie obrázok rozdeliť na geometrické časti, následne ho vie opäť poskladať Tvoríť spontánne i cielene vedené stopy Komponovať – vedome umiestňovať tvar	slovné hodnotenie kontrola výtvarných prác
Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrná výchova Regionálna výchova 1h	Rozvíjať vizuálnu priestorovú predstavivosť	Priestorové geometrické tvary 3D objekt z geometrických tvarov Hrady	Praktické metódy -strihanie skladanie Skupinová práca	Žiak vie vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej	slovné hodnotenie kontrola výtvarných prác
2h	Poznať výrazové vlastnosti farieb, získať zručnosti v technike kreslenia	Farba Zosvetľovanie a stmavovanie, svetlostná škála jednotlivých farieb/tóny sivej farby/ Farebná škála v štvorcovej sieti od najsvetlejšej po tmavú Obkresľovanie predmetu vo farebnej škále	Praktické metódy -kolorovaná kresba, maľba	Vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj a fantázie, zosvetľovať a stmavovať farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty podľa predstavy	slovné hodnotenie kontrola výtvarných prác

Podnety filmu a videa	Rozvíjať vzťah k netradičným formám zobrazovania videného, rozvoj komunikačných zručností a prezentácie	Doplňanie chýbajúcich častí fotografie Hra na detektíva (rekonštrukcia situácie)	Kombinované príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba Pochopiť filmové prechody od blízkeho (detailu) k ďalekému súvislostí.	Žiak dokáže umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba Pochopiť filmové prechody od blízkeho (detailu) k ďalekému súvislostí.	
Podnety Architektúry	Rozvíjať pozorovacie schopnosti, orientáciu v prostredí, uvedomovanie si vzťahov objektu a okolia, architektúry a prostredia	Priestor filmu, rám, filmová scénografia Pozorovanie výseku skutočnosti, strihanie (fragmentácia) obrazu podľa dôležitosti, dôrazu Hra na filmára	Strihanie (fragmentácia), obrazu podľa dôležitosti, radenie snímkov Analytické metódy Demonštračné metódy		
Podnety Dizajnu	Poznať iné formy Výtvarného prepisu skutočnosti	Výraz architektúry Vytúžený dom, vysnívaná krajina, Hra na architekta	Praktické metódy Skupinová práca	Dokáže zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov	
	Rozvíjať konštrukčnú fantáziu	Grafický dizajn symbol, znak Hľadanie skratky – symbolu a grafického vyjadrenia jednoduchého a výrazného tvaru. Erb rodiny, mesta	Praktické metódy -kresba Kolorovaná kresba	Dokáže hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a Architektúrou dizajnom	
Podnety tradičných remesiel	Rozvíjanie manuálnych zručností, úcta k tradíciám našich predkov	Novotvar Skladanie tvaru objektu z iných konkrétnych tvarov Vytváranie nového tvaru zo známych vecí, Hľadanie novotvaru spájaním tvarov	Kombinované techniky Syntetické metódy	Žiak pozná vlastnosti materiálov, ovláda základy strihania a šitia	

Podnety tradičných remesiel 1h	Rozvíjanie manuálnych zručností, úcta k tradíciám našich predkov	Bábkarstvo Príprava bábok, možnosti tvorby bábok Bábkové divadlo	Praktické metódy -šitie, strihanie, lepenie, farbenie, vyšívanie	Žiak vie kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania, interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu	
Porovnávacie kombinačné a súhrnné cvičenia 2h	Rozvíjať vizuálne schopnosti	Syntéza písma a obrazu Vzťah tvaru písmena a obrazu. Autoportrét s opisom svojej osoby	Praktické metódy - kresba, maľba	Žiak si uvedomuje rozmanitosť prírody, vie porovnať výraz kresliacich materiálov	
  1h	Uvedomiť si blízke prepojenie výtvarného	Zbierka - atlas Skúmanie rozmanitostí a príbuzností vecí, ~~Uvedenie príkladov~~	Praktické metódy -kresby ceruzou (tušom, pastelkami)	Dokáže vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy	
Podnety hudby a literatúry 1h	Hľadať analógiu medzi zvukmi a tvarmi, textúrami, farbami	Analógia medzi zvukmi a tvarmi, textúrami, farbami Proces kresby ako akustická perfoamancia	Praktické metódy -kresba maľba Názorné metódy	Žiak hľadá vzťah tvaru písmena a obrazu. Spontánne kombinuje ikonické a symbolické zobrazenia	

	Tvoriť vlastný výtvarný jazyk, rozvíjať fantáziu pri zobrazovaní abstraktných pojmov	Výtvarné stvárnienie slova, vety, súvetia Výtvarné vyjadrenie hovorenej alebo písanej vety	Praktické metódy -maľba (tempera, pastel)	Žiak dokáže Zvládnuť techniku skladania a spájania Priestorových tvarov a improvizovaných materiálov	
Podnety rôznych Oblasí poznávania Sveta 2h	Poznať výrazové vlastnosti Rôznych materiálov	Podnety prírodovedy: Vlastnosti a premeny látok Materiálovo-technické podnety pracovného vyučovania Figuratívny objekt - socha z geometrických tvarov	Praktické metódy -papier rôznej kvality strihanie, krčenie, lepenie... Skupinová práca	Má vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny	

Tradícia a identita 1h	Rozvíjať pozorovaciu schopnosť, vizuálnu fantáziu a domýšľavosť, moment prekvapenia v umení	Kultúrna krajina Výtvarná reakcia na charakter krajiny Koláž postrehov a komentárov, atlas... detaily, dominanty Atlas	Kombinované techniky Skupinová práca	Žiak dokáže: Komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu	
Výtvarné hry 1h	Humanizácia, tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania rozvoj Komunikačných a sociálnych zručností	Kreslenie na pokračovanie Spoločenská hra, Hádanie Spoločné – náhodné výtvarné dielo so záverečným prekvapením	Praktické metódy -lineárna kresba Frontálna práca		

Názov predmetu: Výtvarná výchovu	Ročník: 4. Počet hodín týždenne: 1 Spolu: 33
----------------------------------	--

Tematický celok	Medzipredmetové vzťahy, prier. témy Počet hodín	Ciele/VCŠ Kompetencie	Učivo	Očakávané vzdelávacie výstupy	Metódy, prostriedky	Hodnotenie
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania	PT: OSR ENV 2h	C:Pochopiť rozmanité možnosti vyjadrenia prostredníctvom bodu, využiť výrazové možnosti bodu v kresbe Získať poznatky o tvorbe maliarov a bode K:Základné ved. o farbách VCŠ:ĎV,TŽ	<u>Bod /hravé činnosti s bodmi/</u>	Vytvárať línie a plochy z radu bodov, poznať nástroje a materiály zanechávajúce stopu	Kreslenie prostredníctvom bodov. Maľba cez šablónu, tupovanie štetcom, sprejovanie, fŕkanie, odtlačky prstov, perokresba	Slovné hodnotenie výt. prác žiakov učiteľom
	PT :OSR RV 2h	C:Rozvíjať zmysel pre budovanie tvaru a priestoru linkou, šrafovaním, tieňovaním K:Rozvíjať kresliarske zručnosti VCŠ:SŽ,NT	<u>Šrafúra, tieň</u>	Vytvárať výtvarný námet linkou, šrafovaním. Vedieť porovnať možnosti plynulého tieňovania /jemným vrstvením alebo rozotieraním mäkkej ceruzky alebo uhlíka / so šrafovaním	Jednoduché rozdelenie plochy, vyplnenie šrafovaním. Perokresba /Erb mesta, kamienky v prúde vody, uzly v dreve/	Súťaž

	<p>MPV: Prírodoveda, PT : ENV</p> <p style="text-align: right;">2h</p>	<p>C:Uvádzať žiakov do sveta farieb, rozvíjať estetické cítenie, pozorovať, porovnávať farebné ladenie obrázkov</p> <p>K: využívať kontrast biela-čierna</p> <p>VCŠ: NT</p>	<p><u>Farba /farebné kontrasty,</u> <u>teplá- studená,</u> <u>tmavá-svetlá,</u> <u>doplňkové farby</u></p>	<p>Poznať a používať základné farby, miešať ich, využívať kontrasty teplá- studená, tmavá-svetlá</p>	<p>Goetheho farebný kruh, umenie op-artu /optický klam/ /Les v jeseni, Pani Zima, Vodná krajina, Na púšti, Hlava-farebný profil v teplých alebo studených farbách, Návrh na látku, tapetu/</p>	<p>Hodnotenie osobitého pohľadu na získanú farebnosť- vlastné hodnotenie</p>
<p>kompozičné princípy a možnosti kompozície</p>						

	<p>PT :RV ENV</p> <p>2h</p>	<p>C:Rozvíjať predstavivosť, základy proporčnosti v kresbe, komponovať na ploche</p> <p>K: uvedomiť si rôzne možnosti komponovania na ploche</p> <p>VCŠ: NT,RISZ</p>	<p><u>Výstavba</u> <u>proporcií a tvarov</u> <u>v plošnom vyjadrení</u></p>	<p>Vedieť správne využiť v kresbe základné princípy proporčnosti, naučiť sa zásadám vizualizovania a merania, pozorovania.</p> <p>Naučiť sa správne proporcie hlavy.</p> <p>Vedieť komponovať prvky na ploche podľa témy</p>	<p>Žiaci využívajú pomocné čiary ako „lešenie“ /nejde o presnú podobu , len o evidenciu základných proporcií/,</p> <p>Komponujú na ploche podľa zvolenej témy</p> <p>/Autoportrét podľa fotografie, zrkadla.</p> <p>Tematická práca-podľa propozícií na výtv. súťaže/</p> <p>Kombinované techniky, kresba uhľikom, masným pastelom</p>	<p>Výstavka, súťaž</p>
	<p>PT :OSR</p> <p>2h</p>	<p>C:Podnecovať predstavivosť a tvorivú sebarealizáciu,</p> <p>K:rozvíjať výtvarné zručnosti s modelovacím materiálom</p> <p>VCŠ:ĎV,RISZ</p>	<p><u>Výstavba</u> <u>proporcií a tvarov</u> <u>v priestorovom vyjadrení</u></p>	<p>Pozorovať predmety v reálnom priestore. Vedieť využiť základy proporčnosti v modelovaní</p>	<p>žiaci modelujú postavičky, zvieratá, predmety z rôznych geometrických tvarov a variujú ich vzájomný priestorový vzťah</p> <p>Práca s hlinou, plastelínou, moduritom</p> <p>/busta podľa vlastnej kresby/</p>	<p>Slovné hodnotenie</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Podnety výtvarného umenia</p>	<p>PT :OŽŽ ENV RV</p> <p style="text-align: right;">2h</p>	<p>C:Rozvíjať poznávanie sveta a jeho estetické posudzovanie, osobne prežiť vybrané tvorivé procesy z ponuky moderného a súčasného umenia</p> <p>Podporovať vlastnú sebarealizáciu</p> <p>K:Základné ved. o vybr.predh.umenia</p> <p>VCŠ:RK,TŽ</p>	<p><u>Krajinomalba /základy problematiky, variácie krajiny v rôznych situáciách</u></p>	<p>Vedieť spracovať obraz krajiny v rôznych variáciách, situáciách</p> <p>Prijímať a tolerovať rôzne prístupy k tvorbe, poznať nové možnosti umeleckého vyjadrovania a vedieť ich posudzovať</p> <p>/Nekopírovať umelecké diela, ale posudzovať ich až po vlastnom stvárnení/</p>	<p>Žiaci maľujú krajinu v rôznych situáciách /požiar, víchrica, zemetrasenie, dážď, búrka, leto, zima, noc, deň/</p> <p>Maľba škvrnami, pointilistickou technikou /bodové dotyky štetca/ inšpirácia dielami impresionistov/</p> <p>Lán poľa, Brezový háj, Krajina v okolí školy, krajina podľa fotografie</p>	<p>Výstava</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Podnety dejín umenia</p>	<p>PT :OSR MKV</p> <p style="text-align: right;">2h</p>	<p>C:Rozvíjať zručnosť, precíznosť a trpezlivosť pri práci s papierom</p> <p>K:Získať informácie o umení ďalekého východu</p> <p>VCŠ: NT,D`V</p>	<p>Umenie ďalekého východu /Čína, Japonsko/</p> <p>-Origami</p> <p>-Kaligrafia</p>	<p>Vytvárať a variovať objekty z papiera, pochopiť inú dobu, jej kultúru a výtvarné umenie ďalekého východu</p> <p>Vytvoriť dekoráciu z písma-svojho mena</p>	<p>Konštrukcie papierových drakov, farebné, tvarové, materiálové riešenie</p> <p>Rozhovor</p> <p>Origami- konštrukcie z papiera-čínsky drak, výrobky pre predškolákov, vianočné ozdoby z papiera</p> <p>Kaligrafia-/krasopis/-Hra s vlastným menom- vystrihnúť meno napísané písaným písmom-krasopisne dvojmo/zrkadlovo/, takýto výstrižok použiť ako dekoráciu-nalepiť</p>	<p>Súťaž,</p> <p>Hodnotenie precíznosti vlastnej práce,</p> <p>Porovnanie dekorácií z rôznych mien</p>

<p style="text-align: center;">Podnety filmu a videa</p>	<p>PT : MEV</p> <p>Ochrana pamiatok</p> <p>RV,TLK</p> <p style="text-align: right;">2h</p>	<p>C:Pozorovať, vyberať, rozvíjať estetický vzťah k najbližšiemu okoliu</p> <p>K:Získať informácie o vzniku filmu</p> <p>VCŠ: RK,RISZ</p>	<p>Filmový trik, kulisa</p>	<p>Pochopiť podstatu filmového triku, vytvoriť kulisu, scénu</p>	<p>Použitie jednoduchého triku- prekryvaním dvoch plôch</p> <p>Strašidelný hrad- zjednodušená maľba hradu na výkres+details, okienka,vežičky, strašidlá nakreslené na celofáne tušom. Prekrytie výkresu celofánom.</p> <p>Filmová dekorácia- napr. pohorie z polystyrénu,</p>	<p>Vlastné hodnotenie prác, výstavka</p>
<p style="text-align: center;">Podnety architektúry</p>	<p>Ochrana hist. pamiatok</p> <p>MPV : Vlastiveda</p> <p>PT : RV,TLK</p> <p style="text-align: right;">2h</p>	<p>C:Rozvoj predstavivosti</p> <p>Rozvoj estet. vzťahu k hodnotám, ktoré nám zanechali predkovia</p> <p>Rozvíjanie morálnych postojov-expansionia civilizácie</p> <p>K:Zvládnuť techniku skladania a spájania</p> <p>VCŠ:NT,RV,SŽ</p>	<p>Antropo- /zoo-, fyto-/morfná architektúra</p>	<p>Spoznať a stvárniť historické prostredie v obci, komponovať architektonické objekty na ploche, pochopiť tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou</p>	<p>Hra na architekta-architekt ako technik, lekár</p> <p>Žiaci navrhujú budovu v tvare ľudskej, zvieracej, rastlinnej postavy alebo časti tela</p>	<p>Výstava , hodnotenie vo dvojiciach</p>

<p>Podnety rôznych oblastí sveta</p>	<p>MPV: Vlastiveda PT :RV 2h</p>	<p>C:Rozvíjať tvorivosť a fantáziu, využiť základné vedomosti o komponovaní K:Komponovať VCŠ:EV,ĎV</p>	<p>Podnety vlastivedy <u>/ mapa/</u></p>	<p>Vytvoriť mapu využitím vlastných symbolov, k mape pripraví legendu. Vytvoriť mapu ulíc môjho života</p>	<p>Kombinovanou technikou, príp. kolážou vytvoriť „mapu ulíc môjho života“ /od pobytu v maminom brušku, pôrodnice, domova, škôlky, zdrav. strediska, školy..../</p>	<p>Slovné hodnotenie</p>
<p>Tradícia a identita /kultúrna krajina/</p>	<p>PT :RV MPV: VL 2h</p>	<p>C:Rozvíjať vzťah k pamiatkam, k histórii svojho najbližšieho okolia K:Prvé vedomosti o krajine svojho okolia VCŠ:NT</p>	<p>Výtvarná reakcia na pamiatku /monument obce/</p>	<p>Vytvoriť na základe predchádzajúceho pozorovania a skicovania monumentu obce obraz technikou tlače z kartónu</p>	<p>Tlač z kartónu, vytvorí matrice, odtlačujú Kostol, kaštieľ</p>	<p>Výstavka</p>